

2012-12-11

ES/FRS
Jan Andersson
Maria Håkansson

Justerad metod i RAMS 2011

I framställningen av den Registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS) avseende årgång 2011 har SCB gjort en del förändringar jämfört med tidigare årgångar. Förändringen påverkar:

- personer som är 65 år eller äldre

Förändringarna görs för att få en enhetligare behandling av gruppen egna företagare (de som deklarerar för aktiv näringsverksamhet) samt för att få en populationsavgränsning beträffande ålder som överensstämmer med Arbetskraftsundersökningen (AKU). Förändringen innebär ett tidsseriebrott jämfört med tidigare årgångar av RAMS.

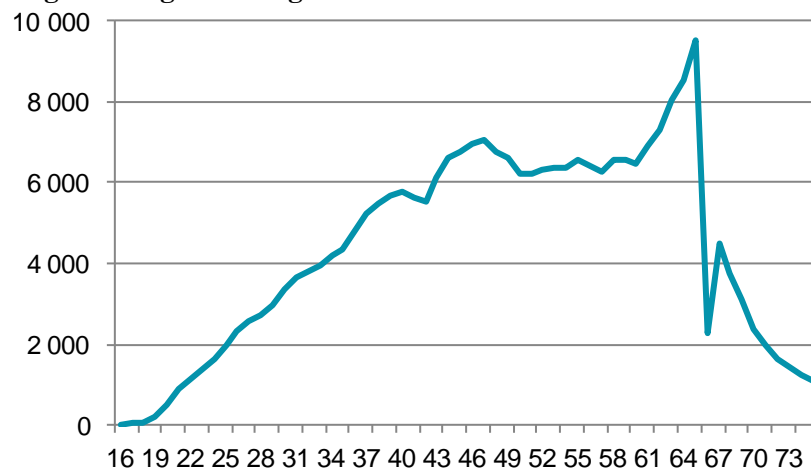
Förändring i avgränsningen av företagare

För att bestämma om egna företagare är förvärvsarbetande/ej förvärvsarbetande i RAMS används uppgifter från de standardiserade räkenskapsutdragen och deklARATION av näringsverksamhet från Skatteverket. Med egna företagare avses enskilda näringsidkare, handelsbolagsdelägare och kommanditbolagsdelägare.

I tidigare årgångar av RAMS har egna företagare mellan 65–84 år avgränsats tillsammans med personer som har kontrolluppgifter (anställda). Företagare har inte någon lön utan resultatet av aktiv näringsverksamhet har summerats som ett lönebelopp. För att bli förvärvsarbetande har lönebeloppet behövt komma över ett beräknat gränsvärde, samma gränsvärde som för anställda som är 65 år eller äldre. Detta innebar större krav på egna företagare att bli klassade som förvärvsarbetande i åldern 65-84 år jämfört med egna företagare i yngre åldersgrupper.

För egna företagare mellan 15 och 64 år har det räckt med att bedriva aktiv näringsverksamhet oavsett om verksamheten bedrivs med över- eller underskott. Detta har lett till en stor nedgång av äldre egna företagare, då dessa även har behövt driva den aktiva näringsverksamheten med överskott. Ett krav som inte har funnits på egna företagare mellan 15 och 64 år. I diagram 1 visas antalet egna företagare i RAMS 2010 i ettårsklasser.

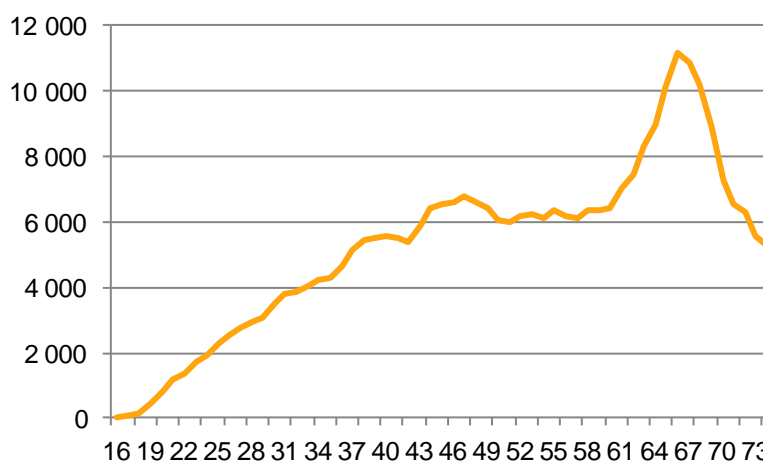
Diagram 1 Egna företagare i ettårsklasser 2010

Det är i åldersgruppen 65 år som nedgången har varit som störst då företagare i denna åldersgruppen har behövt ha det största överskott av aktiv näringsverksamhet för att klassificeras som förvärvsarbetande.

Fr.o.m. årgång 2011 av RAMS kommer alla egna företagare oavsett ålder att avgränsas på samma sätt. Detta innebär att en deklaration av aktiv näringsverksamhet är ett tillräckligt krav för att klassificeras som förvärvsarbetande oavsett ålder. Egna företagare som är 65 år eller äldre kommer alltså inte att avgränsas i samma grupp som anställda. Se diagram 2 för egna företagare i ettårsklasser efter metodförändringen i RAMS 2011.

Diagram 2 Egna företagare i ettårsklasser 2011

Förändrad övre åldersgräns för förvärvsarbete

I årgång RAMS 2011 har den övre åldersgränsen för att bli klassificerad som förvärvsarbetande i RAMS ändrats från 84 till 74 år.

Förändringen genomförs för att bättre motsvara åldersintervallet i Arbetskraftsundersökningen (AKU). Uppgifter från AKU används som underlag för att sätta lönegränser för att avgöra om personer i RAMS ska klassificeras som förvärvsarbetande.

Uppgifter i AKU omfattar personer i åldern 15–74 år. I tidigare årgångar av RAMS har man för personer som är mellan 75–84 år använt uppgifter från AKU om personer i åldern 66-74.

Förändring i modellgrupper för skattning av förvärvsarbetande

I RAMS avseende 2011 görs även en förändring i åldersgrupperna som används i modellskattningen av förvärvsarbetande. I tidigare årgångar av RAMS låg 65-åringar i en egen åldersgrupp och personer som var mellan 66 och 84 år låg i annan modellgrupp.

I bearbetningen av RAMS 2011 ligger personer som är 65-67 år i en modellgrupp och personer som är 68-74 år ligger i en annan modellgrupp. Denna förändring påverkar främst personer med kontrolluppgifter (anställda, sjömän och företagare i eget AB). Denna förändring görs för att modellgrupperna bättre ska passa till gällande pensionsregler.

Resultat av förändringarna

Förändringarna som beskrivs ovan medför att ytterligare 55 000 personer redovisas som förvärvsarbetande, en ökning med 1,2 procent. Hela ökningen sker i gruppen 65 år och äldre. För gruppen 65 år och äldre har sysselsättningen ökat med 41 procent.

Förändringen påverkar även andra redovisningsgrupper utöver ålder. Det gäller t.ex. redovisningen efter yrkesställning och näringsgren:

- Antalet egna företagare ökar med 58 000 totalt. Hela ökningen är i gruppen 65 år och äldre.
- I åldersgruppen 65-74 år minskar anställda inkl. sjömän och företagare i eget AB med 1 200 eller 1,1 procent p.g.a. förändringen i modellgrupper.
- Jordbruk, skogsbruk och fiske är den näringsgren som påverkas mest av förändringen, med en ökning på 23 000 förvärvsarbetande (30 procent).
- Andra näringsgrenar som påverkas är Fastighetsverksamhet, Personliga och kulturella tjänster och Företagstjänster. Dessa branschgrupper påverkas med en ökning på ca 2 procent vardera. Dessutom ökar gruppen med okänd bransch.

Ovanstående jämförelser avser uppgifter för årgång 2011.

Uppgifter på regional nivå finns i tabeller under Tabeller & diagram på www.scb.se/rams Dessutom finns det framtaget uppgifter avseende RAMS 2009 och RAMS 2010 med den nya metoden som går att beställa av SCB

Ytterligare information

För ytterligare information kontakta gärna oss som jobbar med den Registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS)

Statistiska Centralbyrån
ES/FRS
701 89 Örebro
rams@scb.se
019-17 60 00